

Výňatek z programového dokumentu programu INTERREG Bavarsko – Česko 2021–2027

Priorita 2: Přizpůsobení se změně klimatu a ochrana životního prostředí

Cíl politiky EU 2: Zelenější, nízkouhlíkový přechod na uhlíkově neutrální hospodářství a odolná Evropa díky podpoře spravedlivého přechodu na čistou energii, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, prevence a řízení rizik a udržitelná městská mobilita

Společenské a ekonomické změny směrem k životnímu stylu a hospodářství příznivějším ke klimatu, adaptace na neodvratitelné důsledky změny klimatu a zachování životního prostředí a druhové rozmanitosti patří mezi naléhavé otázky, na které bude nutno v následujících letech najít odpovědi i v česko-bavorském pohraničí.

Specifický cíl 4: Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim, s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům

Společenská a hospodářská změna směřující k udržitelnému způsobu života a k hospodářství šetrnějšímu ke klimatu a přizpůsobení se nevyhnutelným důsledkům změny klimatu patří k naléhavým otázkám, na které se i v česko-bavorském příhraničí musí nalézt odpovědi.

V rámci tohoto specifického cíle má být podpořena schopnost adaptace a odolnost ekosystémů z hlediska dopadů změny klimatu. Kromě toho má regionální prevence rizik a odolnost vůči katastrofám prostřednictvím společných opatření pro zvládání katastrof trvale snížit dopady klimaticky podmíněných rizik.

Změna klimatu bude mít pro programové území dalekosáhlé důsledky a bude spojena s řadou nutných opatření (adaptační, operativní) mimo jiné v odvětvích lesnictví, zemědělství a vodního hospodářství.

Programové území a především pak přímé pohraničí se vyznačuje rozlehlými lesními komplexy. Podpora klimatické odolnosti lesa vyžaduje realizaci adaptačních opatření, jakými jsou cílená rekonstrukce lesa na druhově bohaté smíšené lesy s druhy dřevin odolnými vůči napadení škůdci nebo suchu. Přírozený smíšený les má navíc lepší schopnosti retence vody než monokulturní les a je rovněž odolnější vůči přívalovým srážkám.

Také zemědělství může významně přispět ke snížení škod způsobených změnou klimatu prostřednictvím volby jiných pěstovaných plodin a jejich způsobem pěstování. Vedle jeho funkce zmírňování škod způsobených změnou klimatu je zemědělství také samo postiženo důsledky změny klimatu a rovněž vykazuje potřebu adaptace.

Výše popsané změny klimatu ovlivňují rovněž vodní toky a plochy v programovém území. Ve střednědobém až dlouhodobém výhledu lze počítat s vyšším rizikem nízkých stavů vody, v letním období pak s vyšším rizikem vzniku povodňových událostí. Jelikož vody a jejich povodí se v určitých částech programové oblasti (především mezi částmi Plzeňského kraje a vládního kraje Horní Falc nacházejí na obou stranách hranice, je nutno s vodami přeshraničně nakládat tak, aby bylo možno co možná nejefektivněji řešit výzvy související se změnou klimatu.

Tento specifický cíl má přispívat ke zvýšení schopnosti adaptace ekosystémů na dopady klimatické změny pomocí podpory zelené infrastruktury (Naumann et al., 2011) nebo společně vyvinutých řešení.

K dosažení jmenovaných cílů jsou plánovány následující typy aktivit:

- **Typ aktivit 1**

Bude podpořena adaptace přeshraničních ekosystémů (suchozemských i vodních) v chráněných oblastech a v kulturní krajině na změněné klimatické podmínky (například rekonstrukce lesa na přírodě blízké smíšené lesy s místními druhy odolnějšími vůči klimatu a vůči škůdcům, přizpůsobení forem nebo metod pěstování v lesním hospodářství a zemědělství nebo revitalizace rašelinišť).

Kromě toho mají být v tomto typu aktivit podpořena opatření ke koordinaci a zpracování společného managementu vody za účelem umožnění koordinované reakce na sucho a přívalové srážky (např. pomocí rekultivace).

Podpořená opatření mají zohledňovat ochranu stávajících ekosystémů.

- **Typ aktivit 2**

Bude podpořeno vytváření a realizace společných opatření v oblasti zvládnutí přírodních katastrof způsobených změnami klimatu (například přívalové srážky, povodně, lesní požáry). K opatřením v oblasti zvládnutí katastrof patří vytvoření společných systémů včasného varování, spolupráce a koordinace relevantních složek integrovaného záchranného systému.

Opatření vyplývající z popsaných typů aktivit jsou posouzeny jako slučitelné s principem DNSH (Do No Significant Harm), protože jsou podle metodiky členského státu hodnoceny jako kompatibilní.

Příspěvek ke specifickému cíli iv.

Prostřednictvím opatření typu aktivit 1 mají být vypracovány a rozšířeny příslušné koncepty a otestována opatření, zaměřená na adaptaci ekosystémů v programovém území na klimatické změny a na zvýšení jejich funkce v oblasti prevence rizik. Opatření v rámci typu aktivit 2

přispívají k odolnosti vůči katastrofám tak, aby ekosystémy a obyvatelstvo v programovém území dokázali čelit důsledkům změny klimatu

Hlavní cílové skupiny

- Veřejní i soukromí vlastníci lesů a pozemků, rovněž nájemci
- Subjekty z oblasti vodního hospodářství zodpovědné za regionální a lokální hospodaření s vodou
- Instituce ochrany proti katastrofám
- Obyvatelstvo programového území a návštěvníci programového území

Specifický cíl 7: Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a omezování všech forem znečištění

Ochrana životního prostředí a biodiverzity patří k důležitým výzvám v česko-bavorském přihraničí, pro které je i nadále nutné nalézt vhodná řešení.

Velké části programového území představují velmi citlivé plochy, které vykazují velké množství biologicky cenných zdrojů. Nejedná se jen o přírodě blízké lesy, ale rovněž o rašeliniště, horské pastviny, suťová pole, které představují životní prostor pro rozmanitou flóru a faunu, mezi nimi i pro velké šelmy, jako jsou rys a vlk. Tyto plochy se však v důsledku pokračující výstavby šedé infrastruktury stále zmenšují. Iniciativa EU pro zachování zelené a modré infrastruktury a její kvalitativní zhodnocení z hlediska biodiverzity zahrnuje vymezování chráněných oblastí v rámci soustavy NATURA 2000. V programovém území se nachází celkem 441 území soustavy NATURA 2000 o celkové rozloze více než 7 240 km², což představuje zhruba 19 % rozlohy programového území. K zastavení úbytku druhové rozmanitosti v programovém území však nestačí jen cílený management chráněných oblastí, ale je nutné vyvinout i úsilí o zachování a rozvoj druhové rozmanitosti na ostatních plochách zelené a modré infrastruktury. Dobrým východiskem je zde Zelený pás Evropy. Kromě toho je při ochraně a zlepšování stavu přírody a biodiverzity nutno explicitně zohlednit i kulturní krajinu. V oblasti lesního hospodářství a zemědělství je zde možné jako příklad uvést ochranu půdy.

Opatření v tomto specifickém cíli tímto také bezprostředně přispívají k Evropské strategii pro zelenou infrastrukturu z roku 2013.

Pro zlepšení ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury jsou plánovány následující typy aktivit:

- **Typ aktivit 1**

Budou podpořeny strategické kooperace v oblasti ochrany přírody a krajiny zaměřené například na přeshraniční management chráněných území, mokřadů apod. (např. sladování přístupů k ochraně a managementu, vytváření společných plánů péče o chráněná území, mokřady). Součástí je i spolupráce mezi zemědělstvím, lesním a vodním hospodářstvím a aktéry z oblasti ochrany přírody za účelem vytváření udržitelných přístupů v oblasti ochrany životního prostředí a přírody.

- **Typ aktivit 2**

Bude podpořena ochrana a zhodnocení zelené infrastruktury za účelem zlepšení ekosystémových služeb a propojování biotopů (včetně zahrnutí ploch, které leží mimo existující chráněná území, jako je tomu např. v rámci Zeleného pásu Evropy).

- **Typ aktivit 3**

Bude podpořena přeshraniční ochrana druhů (flóry a fauny) formou koordinovaných koncepcí ochrany druhů a jejich realizací. Součástí je i přeshraniční monitoring a management divoce žijících živočichů (například "konfliktních druhů", jako je vlk, rys, vydra nebo bobr). Zahrnuta mohou být také adaptační opatření s cílem zvýšit akceptaci "konfliktních druhů" obyvatelstvem, zejména u obzvláště postižených skupin jako jsou např. zemědělci. Tento typ aktivit dále zahrnuje také opatření k potlačení invazivních druhů (flóry a fauny).

Opatření vyplývající z popsaných typů aktivit jsou posouzeny jako slučitelné s principem DNSH (Do No Significant Harm), protože jsou podle metodiky členského státu hodnoceny jako kompatibilní.

Příspěvek ke specifickému cíli vii.

Opatření typu aktivit 1 jsou určena k vytváření synergií v ochraně přírody a krajiny prostřednictvím přeshraniční spolupráce a spolupráce mezi institucemi s cílem zlepšit ochranu přírody a životního prostředí v programovém území. Opatření v rámci typu aktivit 2 přispívají k tomuto specifickému cíli prostřednictvím konkrétních opatření na zlepšení zelené infrastruktury. Opatření odpovídající typu aktivit 3 přispívají zejména k ochraně a posílení biodiverzity.

Hlavní cílové skupiny

- Veřejní i soukromí vlastníci lesů a pozemků, rovněž nájemci
- Instituce z oblasti ochrany přírody a životního prostředí
- Obyvatelstvo programového území